

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ- ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

για τη Δράση

“Ενίσχυση σχεδίων έρευνας, ανάπτυξης & καινοτομίας στους τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου”

1. Σχετικά με τη Σώρευση: Αν η εταιρία μας (ή η συνδεδεμένη με αυτή) έχει (ή θα έχει) επιδοτηθεί για τους πιο κάτω ΚΑΔ:

55.20.1 - Υπηρεσίες καταλυμάτων διακοπών και άλλων τύπων καταλύματος σύντομης διάρκειας

55.20.11.04 - Υπηρεσίες ενοικίασης επιπλωμένων δωματίων ή διαμερισμάτων για μικρή διάρκεια

και θέλει στη δράση της έρευνας να επιλέξει άλλους ΚΑΔ, όπως για παράδειγμα τους ακόλουθους:

58.19.2 Παραγωγή άλλου επιγραμμικού (on line) περιεχόμενου

71.12.19.06 Υπηρεσίες εκπόνησης τεχνικών μελετών για νέα προϊόντα

72.19.29.04 Υπηρεσίες έρευνας στην πληροφορική

τότε θα υπάρχει πρόβλημα με τη σώρευση? Θα υπάρχει π.χ το πλαφόν το 200.000€ την τριετία?

Απάντηση:

Οι παρεχόμενες ενισχύσεις χορηγούνται βάσει του απαλλακτικού Καν. 651/2014 (άρθρα 19, 25 και 28). Για τις εν λόγω ενισχύσεις δεν προβλέπεται όριο ενισχύσεων τριετίας.

Σχετικά με τον έλεγχο της σώρευσης (όρια και μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης) που χορηγούνται δυνάμει άλλων καθεστώτων και της παρούσας Πρόσκλησης ισχύουν τα προβλεπόμενα στην παρ. 6 της Ενότητας 1.ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ - ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ (σελ. 13 και 14) και 7.3. ΣΩΡΕΥΣΗ (σελ. 34) της Πρόσκλησης.

2. Δεν είναι καθαρό τι σημαίνει η προϋπόθεση "Να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν μέχρι τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (η παραγωγική μονάδα στην οποία θα πραγματοποιηθεί η επένδυση να βρίσκεται απαραίτητως εντός της Περιφέρειας), καθώς και να πραγματοποιήσουν τις

αντίστοιχες δαπάνες στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου". Πώς πιστοποιείται η "Δραστηριοποίηση"?

Απάντηση:

Η δραστηριοποίηση στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου των Δικαιούχων της Κατηγορίας Α) Επιχειρήσεις (υφιστάμενες) πιστοποιείται:

α) από τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά συμμετοχής του Παραρτήματος VIII της Πρόσκλησης:

- Βεβαίωση έναρξης εργασιών στην αρμόδια ΔΟΥ και τυχόν μεταβολές της,
- Απαιτούμενες εν ισχύ άδειες (λειτουργίας ή αίτησης έκδοσης ή ανανέωσης, για τη/ις δραστηριότητα/ες στην/ις οποία/ες δραστηριοποιείται, κτλ) της επιχείρησης ή βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας περί συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας καθώς και οι άδειες που απαιτούνται για την έναρξη της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου,

ή (στην περίπτωση που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας)

Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου ότι δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας με αναφορά στις σχετικές διατάξεις απαλλαγής

β) στην περίπτωση υφιστάμενων επιχειρήσεων που δεν διαθέτουν κατά την ημερομηνία υποβολής της πρότασης εγκατάσταση στην Περιφέρεια, η δραστηριοποίηση πιστοποιείται από τη Βεβαίωση μεταβολής εργασιών και ενδεικτικά της αλλαγής έδρας, ή της προσθήκης υποκαταστήματος στην Περιφέρεια, που έχει πραγματοποιηθεί το αργότερο έως την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης.

Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι:

1. "Η παραγωγική μονάδα στην οποία θα πραγματοποιηθεί η επένδυση πρέπει να βρίσκεται απαραίτητως εντός της Περιφέρειας" (σελ. 18 της Ενότητας 4.2 της Πρόσκλησης), ενώ η αναφορά "...να πραγματοποιήσουν τις αντίστοιχες δαπάνες στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου..." στην ίδια σελίδα αφορά στις δαπάνες που συνδέονται με τα ενσώματα πάγια περυσιακά στοιχεία που δημιουργούνται από την επένδυση.
2. Σε περίπτωση που κατά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου δεν είναι διαθέσιμη η εν ισχύ άδεια λειτουργίας, το έργο παραλαμβάνεται με την προσκόμιση, κατ' ελάχιστον, της υποβληθείσας στον αρμόδιο φορέα αίτησης

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

έκδοσης/ανανέωσης της άδειας λειτουργίας. Η νέα ή η ανανεωμένη άδεια είναι υποχρεωτικό να προσκομισθεί από τον δικαιούχο στην ΕΥΔ ΠΝΑ το αργότερο μέχρι και έξι (6) μήνες από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου. Ο δικαιούχος οφείλει να ενημερώσει εμπρόθεσμα την ΕΥΔ ΠΝΑ τόσο για την έκδοση της νέας/ανανεωμένης άδειας όσο και για πιθανές εμπλοκές ή καθυστερήσεις στη διαδικασία.

3. Οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει όλες να δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Ν. Αιγαίου?

Απάντηση:

Όλες οι επιχειρήσεις που υποβάλλουν πρόταση ή συμμετέχουν σε ένα προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο (Δικαιούχοι Κατηγορίας Α) πρέπει να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

4. Εμπίπτει στις "Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς" η σύμπραξη μίας μόνο επιχείρησης με ένα μόνο ΑΕΙ?

Απάντηση:

Ναι

5. Σύμφωνα με την πρόσκληση, οι επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλλουν μια και μοναδική πρόταση επενδυτικού σχεδίου ή να συμμετέχουν σε ένα και μόνο επενδυτικό σχέδιο (ανά ΑΦΜ). Διαφορετικά, απορρίπτονται όλες οι συμμετοχές και υποβολές.

Σε ό,τι αφορά ερευνητικούς οργανισμούς/φορείς, δεν αναφέρεται κάτι αντίστοιχο. Παρακαλώ ενημερώστε μας εάν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των προτάσεων που μπορούν να υποβληθούν και στη συμμετοχή μας σε περισσότερα από ένα επενδυτικά σχέδια.

Απάντηση:

Ο περιορισμός της υποβολής ή συμμετοχής σε μια και μοναδική πρόταση αφορά αποκλειστικά στις Επιχειρήσεις (Κατηγορία Α των Δικαιούχων της Δράσης).

Ο εν λόγω περιορισμός δεν ισχύει για τους Δικαιούχους των Κατηγοριών Β: «Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων» και Γ: «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων».

6. Σε περίπτωση συνεργασίας επιχειρήσεων και Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων θα μπορούσε ως «Κύριος Εταίρος» να είναι ένας Οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεως;

Απάντηση:

Σύμφωνα με το εδάφιο Β της Ενότητας 4.2 της Πρόσκλησης “Ως «Κύριος Εταίρος» ή «Συντονιστής Φορέας του έργου», στις περιπτώσεις πραγματικής συνεργασίας επιχείρησης ή επιχειρήσεων μεταξύ τους ή/και με Οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων, **πρέπει να είναι Επιχείρηση**, που αναλαμβάνει .....”.

7. Με ποιο τρόπο θα μπορεί να συμμετέχει στη δράση μια επιχείρηση η οποία δεν δραστηριοποιείται στην ΠΝΑι. Με την σύναψη Υπεργολαβικού συμφωνητικού με Επιχείρηση που έχει έδρα την ΠΝΑι, ενδεχομένως; Και στην περίπτωση αυτή ποιο είναι το ποσοστό χρηματοδότησης της υπεργολαβίας;

Απάντηση:

- α) Επιχείρηση που δεν δραστηριοποιείται και δεν προτίθεται να δραστηριοποιηθεί στην Περιφέρειας Ν. Αιγαίου δεν μπορεί να είναι Δικαιούχος της Δράσης και επόμενα δεν μπορεί να είναι αποδέκτης ενισχύσεων.
- β) Στις επιλέξιμες Κατηγορίες Δαπανών του άρθρου 25 «Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης» του καν. 651/2014 περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει δηλ. για ερευνητικές δραστηριότητες που ανατίθενται από το Δικαιούχο μέσω σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολαβίες) σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Οι πάροχοι αυτών των υπηρεσιών (υπεργολάβοι) δεν είναι δεσμευτικό να δραστηριοποιούνται εντός της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.
- γ) Η αναλογούσα στις παραπάνω δαπάνες επιχορήγηση χορηγείται στον Δικαιούχο, στον οποίο παρέχονται οι σχετικές υπηρεσίες. Η ένταση ενίσχυσης των εν λόγω δαπανών ορίζονται στην Ενότητα 7.2 της Πρόσκλησης.

8. Με δεδομένο ότι δικαιούχος θα είναι Οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων με έδρα την ΠΝΑι, με ποιο τρόπο θα μπορούσε να συμμετέχει δεύτερος Οργανισμός με έδρα εκτός ΠΝΑι;

Απάντηση:

Ο μόνος περιορισμός που τίθεται ως προς τη συμμετοχή στη Δράση Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή/και άλλων φορέων που αντιμετωπίζονται ως Ερευνητικοί Οργανισμοί είναι ο αναφερόμενος στην Ενότητα 7.1 της Πρόσκλησης «...Το συνολικό ποσό που χορηγείται βάσει του Προγράμματος στις πράξεις οι οποίες υλοποιούνται εκτός της περιοχής του Προγράμματος

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

δεν υπερβαίνει το 15% της υποστήριξης από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ σε επίπεδο προτεραιότητας». Η προϋπόθεση αυτή δεν ελέγχεται στο επίπεδο της μεμονωμένης αίτησης, αλλά στο σύνολο των προτάσεων που θα εγκριθούν από την Ειδική Υπηρεσία του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου.

Η σκοπιμότητα συμμετοχής και ο ρόλος των συμμετεχόντων στο συνεργατικό σχήμα των Δικαιούχων τεκμηριώνεται στα Έντυπα υποβολής της πρότασης.

9. Το συνολικό ποσό που χορηγείται βάσει του Προγράμματος στις πράξεις οι οποίες υλοποιούνται εκτός της περιοχής του Προγράμματος δεν υπερβαίνει το 15% της υποστήριξης από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ σε επίπεδο προτεραιότητας υπάρχει η δυνατότητα αύξησης ή και απαλοιφή του ορίου 15%;

Απάντηση:

Η σχετική πρόβλεψη στην Πρόσκληση απορρέει από κανονιστική απαίτηση (άρθρο 70 παρ. 2.β του Καν. 1303/2013) και επομένως δεν μπορεί να τροποποιηθεί. Η απαίτηση περί μη υπέρβασης του ορίου του 15% αναφέρεται στους συνολικούς πόρους του Άξονα Προτεραιότητας 1 «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας». Δηλ. το ποσό που χορηγείται στις πράξεις του ΑΠ 1 που υλοποιούνται εκτός της Περιφ. Νοτίου Αιγαίου δεν μπορεί να υπερβεί την κατανομή των πόρων του Άξονα του ΕΠ. Εφόσον ενεργοποιηθούν και άλλες Δράσεις του ΑΠ 1, που επιτρέπουν υλοποίηση πράξεων ή τμημάτων τους εκτός Περιφέρειας, τότε για τον έλεγχο του ορίου του 15% θα παρακολουθείται η σώρευση των χορηγήσεων εκτός Περιφέρειας. Διευκρινίζεται ότι το εν λόγω ποσό αφορά στο ύψος των ενισχύσεων που χορηγούνται πρακτικά σε Δικαιούχους και πράξεις που υλοποιούνται εκτός Περιφέρειας και στο όριο του 15% δεν περιλαμβάνεται η ενίσχυση που αναλογεί σε τμήματα πράξεων που αφορούν σε υπεργολάβους, προμηθευτές και γενικά τρίτους (π.χ. προμήθεια εξοπλισμού από το εξωτερικό ή από εγχώριους κατασκευαστές εκτός Περιφέρειας).

10. Στην Πρόσκληση αναφέρεται (σελ. 18) ότι βασική προϋπόθεση συμμετοχής των επιχειρήσεων είναι να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν, μέχρι την χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, καθώς και να πραγματοποιήσουν τις αντίστοιχες δαπάνες στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Παρακαλώ επιβεβαιώστε μας ότι μια επιχείρηση με έδρα π.χ. την Θεσσαλονίκη μπορεί να συμμετέχει στη Σύμπραξη και να είναι επιλέξιμη κατά την υποβολή, στο πλαίσιο της

παραπάνω πρόσκλησης, με την προϋπόθεση να ιδρύσει υποκατάστημα στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου μετά την έγκριση της πρότασης που θα υποβάλει.

Απάντηση:

Ναι, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλοι οι λοιποί προβλεπόμενοι όροι και προϋποθέσεις της Πρόσκλησης.

11. Μία επιχείρηση μπορεί να υποβάλλει περισσότερες της μιας προτάσεις στη Δράση?

Απάντηση:

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σελίδα 19, εδάφιο Α) της Ενότητας 4.2 της Πρόσκλησης, μεταξύ των προϋποθέσεων συμμετοχής των **επιχειρήσεων (Κατηγορία Α των Δικαιούχων)** περιλαμβάνεται και η ακόλουθη:

“- Να υποβάλλουν μια και μοναδική πρόταση επενδυτικού σχεδίου ή να συμμετέχουν σε ένα και μόνο επενδυτικό σχέδιο (ανά ΑΦΜ). Σε περίπτωση υποβολής ή συμμετοχής σε περισσότερες της μιας προτάσεις στο πλαίσιο της δράσης, απορρίπτονται όλες και οι φάκελοι τίθενται στο αρχείο. Η ΕΥΔ ΕΠΝΑ επιφυλάσσεται για τη διασταύρωση των στοιχείων που δηλώνονται από τον Δικαιούχο.”

12. Σε περίπτωση που ο Δικαιούχος αναθέσει σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δραστηριότητες μέσω σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολαβίες), κατά τη διαδικασία συμπλήρωσης και κατάθεσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών στο ΠΣΚΕ και στο Φυσικό Φάκελο θα πρέπει να κατατεθούν τα αντίστοιχα δικαιολογητικά και για τους υπεργολάβους ή κατατίθενται αποκλειστικά τα δικαιολογητικά των Δικαιούχων (Επιχειρήσεις ή Οργανισμοί Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων);

Απάντηση:

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται στις περιπτώσεις συμμετοχής υπεργολάβων (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) και υποβάλλονται μόνο στο **φυσικό φάκελο** της αίτησης είναι τα ακόλουθα:

α) Προσύμφωνο υπεργολαβίας **μεταξύ επιχείρησης/εων και υπεργολάβου** (σημείο 11 της Ενότητας Α. ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ του Παραρτήματος VII: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

β) Δήλωση Πρόθεσης Συνεργασίας της **δικαιούχου επιχείρησης** με τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που θα συμμετέχουν υλοποιώντας τμήμα του ερευνητικού έργου με υπεργολαβία (έρευνα επί συμβάσει), στις οποίες περιγράφεται το αντικείμενο της έρευνας που θα

υλοποιηθεί, τα παραδοτέα και το κόστος των εργασιών (σημείο 11 της Ενότητας Α. ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ του Παραρτήματος VII: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

γ) Αντίγραφο του βιβλίου παγίων του **υπεργολάβου** (σημείο 21 της Ενότητας Α. ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ του Παραρτήματος VII: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

13. Μπορεί σύλλογος πχ πολιτιστικός να συμμετέχει ως μέλος επιχειρησιακής ομάδας;?

Απάντηση:

Στην Ενότητα 4.2 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ορίζεται ότι, στις επιχειρήσεις δυνητικούς Δικαιούχους της Δράσης περιλαμβάνονται **μονάδες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα**. Στις προϋποθέσεις συμμετοχής μεταξύ των άλλων περιλαμβάνεται και ο όρος « ... να λειτουργούν αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές: **επιχειρήσεις εταιρικού / εμπορικού χαρακτήρα** (Ανώνυμη Εταιρία, Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρία, Ετερόρρυθμη Εταιρία, Ι.Κ.Ε., Συνεταιρισμός, Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση του Ν. 4019/2011 [ΚΟΙΝΣΕΠ]) και **ατομικές επιχειρήσεις**, καθώς και ως **συμπράξεις ή ενώσεις** αυτών.....»

Επόμενα οι σύλλογοι, ακόμη και αν ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δεν περιλαμβάνονται στους δυνητικούς Δικαιούχους της Δράσης, καθότι δεν διαθέτουν αποδεκτή από τη Δράση μορφή λειτουργίας.

14. Μπορεί κάποιος αγρότης με ατομική επιχείρηση να είναι συντονιστής του έργου;

Απάντηση:

Ναι

15. Όσον αφορά τα Δικαιολογητικά / έγγραφα τεκμηρίωσης κτίσης βαθμολογούμενων στοιχείων για το υποκριτήριο Γ.1.4. «Οργάνωση Επιχείρησης» της 1ης ομάδας του Γ Σταδίου αξιολόγησης (Δικαιολογητικά υπ. αριθμ. 20 του στοιχείου Α του Παραρτήματος VII: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ), εκτός από τα αποσπάσματα από βιβλίο παγίων, τι ακριβώς θεωρείται ως αποδεικτικό που να επιβεβαιώνει την ύπαρξη:

- Συστημάτων διασφάλισης ποιότητας,
- Εμπορικών Σημάτων,
- Ιστοσελίδων,

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

- Συστημάτων αυτοματοποίησης στην παραγωγή, Συστημάτων αυτοματοποίησης για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της "παραγωγικής" διαδικασίας, Εξειδικευμένα λογισμικά (ERP, CRM, Logistics, κ.α.), Ηλεκτρονικών πωλήσεων, Αυτόματων Συστημάτων παραγγελιοληψίας (remote κ.α.), Οργανωμένης προβολής (επαγγελματικοί οδηγοί, μηχανές αναζήτησης)?

Απάντηση:

Εάν δεν προκύπτει από το βιβλίο παγίων, ενδεικτικά κατά περίπτωση:

- Έγγραφο πιστοποίησης Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας από Διαπιστευμένο Φορέα
- Αντίγραφο πιστοποιητικού κατοχύρωσης εμπορικού σήματος
- Εκτύπωση κεντρικής σελίδας από την ιστοσελίδα της επιχείρησης
- Άδειες χρήσης ειδικού λογισμικού (αυτοματοποίησης παραγωγής και παραγωγικής διαδικασίας, ERP, CRM, Logistics, ηλεκτρονικών πωλήσεων, αυτόματων συστημάτων παραγγελιοληψίας)
- Συμβάσεις/συμφωνητικά καταχώρησης της επιχείρησης σε επαγγελματικούς οδηγούς, αποδεικτικά διαφημιστικής προβολής/καμπάνιας σε ηλεκτρονικά μέσα, βελτιστοποίησης εταιρικών ιστοσελίδων για μηχανές αναζήτησης κοκ.
- Κάθε άλλο πρόσφορο αποδεικτικό μέσο

16. Τεκμηρίωση δυνατότητας κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής (NEA ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

Απάντηση:

~~Πρακτικά, παρόλη την πρόβλεψη του σημείου 7.4 της Πρόσκλησης «.....Η ιδιωτική συμμετοχή του Δικαιούχου της ενίσχυσης (επιχείρηση) αποδεικνύεται με την **εξόφληση των παραστατικών** σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα πρόσκληση» (αφορά το στάδιο της πιστοποίησης καταβολής της ίδιας συμμετοχής), στην πράξη τα οριζόμενα στο Παράρτημα VIII οδηγούν στην ανάγκη **αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου**.~~

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Απόφαση της 3ης τροποποίησης της σχετικής Πρόσκλησης, δίνεται επιπλέον η δυνατότητα τεκμηρίωσης της κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής και με βεβαιώσεις μέσου υπολοίπου επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών των δυνητικών δικαιούχων [βλέπε περίπτωση Δ) Μέσα υπόλοιπα επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών, του Δικαιολογητικού με α/α 19 του Πίνακα Α.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Νοτίου Αιγαίου 2014-2020

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (σε περίπτωση συνεργατικών έργων αφορά όλες τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις) του Παραρτήματος VII: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ].

17. Οι έμμεσες δαπάνες (έως 15% των δαπανών προσωπικού) είναι επιλέξιμες και για την επιχείρηση ή μόνο για τον ακαδημαϊκό φορέα;

Απάντηση:

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Ενότητα 6.2 της Πρόσκλησης, για τις ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει του Άρθρου 25 «Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης» του καν. 651/2014, **οι έμμεσες λειτουργικές δαπάνες** της Κατηγορίας Δαπανών «Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου» **είναι επιλέξιμες τόσο για τους φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις** (Κατηγορία Α), **όσο και για τους φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων.**

18. Η πρόσκληση αναφέρει ότι «Η ομάδα έργου θα πρέπει να δηλωθεί από τους φορείς στους συνημμένους Πίνακες στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.2 ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΜΕΡΟΣ 2 (ονομαστικά για το υπάρχον προσωπικό και ανά ειδικότητα για το νέο)». Θα υπάρχει δυνατότητα μεταβολών στην ομάδα έργου (να συναφθούν συμβάσεις, ενδεχομένως, με άλλους από εκείνους που αναφέρονται στην ομάδα έργου ή να αλλάξουν οι ειδικότητες του νέου προσωπικού;

Απάντηση:

Αντικατάσταση και αλλαγή ειδικότητας μελών Ομάδας Έργου πραγματοποιείται με ευθύνη του Δικαιούχου, ενώ η σχετική αλλαγή τεκμηριώνεται στο αίτημα επαλήθευσης και εξετάζεται από το όργανο επαλήθευσης. Στο αίτημα επαλήθευσης υποβάλλονται τα προβλεπόμενα από την Πρόσκληση δικαιολογητικά τεκμηρίωσης εμπειρίας και ικανότητας των νέων μελών της Ομάδας Έργου (Βιογραφικό Σημείωμα και έγγραφα τεκμηρίωσης περιεχομένου τους).

Σημαντική σημείωση: Αντικατάσταση του Υπευθύνου Συντονισμού & Επικοινωνίας, καθώς και των Επιστημονικά Υπευθύνων των έργων πραγματοποιείται μόνο μετά την υποβολή και έγκριση σχετικού αιτήματος, συνοδευόμενου με τα προβλεπόμενα από την Πρόσκληση δικαιολογητικά τεκμηρίωσης εμπειρίας και ικανότητας των εν λόγω στελεχών (Βιογραφικό Σημείωμα και έγγραφα τεκμηρίωσης περιεχομένου τους).

19. Η πρόσκληση αναφέρει ότι «Η δαπάνη χρηματοδότησης πρόσληψης ή σύναψης σύμβασης με συζύγους και συγγενείς Α' & Β' βαθμού των εταίρων (φυσικών προσώπων) ή των Μελών των Οργάνων Διοίκησης της/των επιχείρησης/επιχειρήσεων που υποβάλλει/ουν ή συμμετέχει/ουν στο προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο» α) Ο περιορισμός για συζύγους και συγγενείς ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις ή και για ακαδημαϊκούς φορείς; (β) Έστω μια επιχείρηση με δύο μετόχους, ένας εκ των οποίων είναι και διαχειριστής. Θα έχουν τη δυνατότητα αυτοί οι δύο μέτοχοι να συνάψουν συμβάσεις και να εργαστούν στο έργο;

Απάντηση:

α) Ο περιορισμός ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις

β) Τα θέματα επιλεξιμότητας των δαπανών που προκύπτουν από τη συμμετοχή μετόχων και διαχειριστών των επιχειρήσεων στην υλοποίηση έργων του Άρθρου 25 του Καν. 651/2014 «Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης» Έρευνας και Ανάπτυξης διευκρινίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ: ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ – ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ της Πρόσκλησης. Ειδικότερα ορίζεται ότι:

«Στην περίπτωση που το προσωπικό επιχείρησης που απασχολείται στο έργο είναι ταυτόχρονα και εσωτερικός εταιρικός παράγοντας του νομικού προσώπου (π.χ. μέτοχος, εταίρος, διαχειριστής, μέλος ΔΣ), οι δαπάνες προσωπικού είναι επιλέξιμες εφόσον τηρούνται οι αυξημένες προϋποθέσεις έγκυρης σύναψης της σύμβασης εργασίας που θέτει το νομοθετικό πλαίσιο της αντίστοιχης εταιρικής μορφής (πχ βλ. για ΑΕ άρθρο 23 Α του ΚΝ 2190/1920) και η προσφορά εργασίας αφορά ειδικά στην υλοποίηση του εγκεκριμένου έργου. Δαπάνες προσωπικού για την εργασία του ιδιοκτήτη ατομικής επιχείρησης δεν είναι επιλέξιμες.»

20. Στις Παράρτημα VII (δικαιολογητικά συμμετοχής): (α) είναι απαραίτητο να υποβληθούν όλα με το φάκελλο της πρότασης ή μπορούν κάποια (και ποια;) να υποβληθούν κατόπιν πιθανής έγκρισης της πρότασης; (β) Ποια δικαιολογητικά πρέπει να κατατεθούν σε πρωτότυπη μορφή (ταχυδρομικά) πέραν της επισύναψής τους στο ΠΣΚΕ σε ψηφιακή μορφή;

Απάντηση:

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

α) Υποβάλλεται το σύνολο των δικαιολογητικών που προβλέπει το Παράρτημα VII ηλεκτρονικά (σε μορφή .pdf μέσω του ΠΣΚΕ) έως την καταληκτική ημερομηνία 28/06/2019 ώρα 15:00 ή σε έντυπη μορφή έως την ίδια ως άνω καταληκτική ημερομηνία [σε περίπτωση αποστολής ως ημερομηνία υποβολής θεωρείται η ημερομηνία που αναγράφεται στη σφραγίδα αποστολής ταχυδρομείου (ΕΛΤΑ - συστημένη επιστολή) ή στο παραστατικό αποστολής της εταιρείας ταχυμεταφοράς, η οποία θα πρέπει να είναι ευδιάκριτη. Η απόδειξη αποστολής των ΕΛΤΑ ή της εταιρείας ταχυμεταφοράς θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής].

β) Στο Παράρτημα VII ορίζεται ποια δικαιολογητικά υποβάλλονται μέσω του ΠΣΚΕ και ποια σε έντυπη μορφή (στο φάκελο που κατατίθεται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης). Μέσω του ΠΣΚΕ υποβάλλονται τα δικαιολογητικά που φέρουν την ένδειξη «(Υποβάλλεται στο ΠΣΚΕ)», ενώ σε έντυπη μορφή τα δικαιολογητικά που φέρουν την ένδειξη «(Υποβάλλονται σε φυσικό φάκελο)».

Στο εν λόγω Παράρτημα διευκρινίζεται ότι «.....τα έγγραφα που δεν εκδίδονται από Δημόσιες Αρχές ή δεν αντλούνται από Δημόσιες Βάσεις Δεδομένων (πχ www.gsis.gr), όπως υπεύθυνες δηλώσεις, αντίγραφα βιβλίων μετόχων, αντίγραφα λογαριασμών φορολογικών βιβλίων θα πρέπει να φέρουν την υπογραφή του νόμιμου εκπροσώπου και τη σφραγίδα της επιχείρησης. Ειδικότερα για σχετικά φορολογικά έγγραφα θα πρέπει να υπογράφονται και από τον υπεύθυνο λογιστικής παρακολούθησης και φέρουν τη σφραγίδα της επιχείρησης.»

21. Στις δαπάνες προσωπικού αναφέρονται ως επιλέξιμες και δαπάνες για «υποστηρικτικό προσωπικό». Αυτό περιλαμβάνει και προσωπικό για τη διοικητική υποστήριξη του έργου;

Απάντηση:

Ναι

22. Τα πεδία της ενότητας "2.4 ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ" στο ΠΣΚΕ έχουν περιορισμό 4.000 χαρακτήρων, το οποίο σε κάποιες περιπτώσεις θα αποδειχθεί πολύ μικρό. Μπορούμε να επισυνάψουμε επιλεγμένα μέρη της πρότασης ως ανεξάρτητα αρχεία; Αν ναι, υπάρχει κάποιο προτεινόμενο υπόδειγμα (template); Επίσης, υπάρχει όριο μεγέθους σε αυτά τα επισυναπτόμενα αρχεία;

Απάντηση:

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Νοτίου Αιγαίου 2014-2020**
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Ο περιορισμός των 4.000 χαρακτήρων αφορά μόνο στο πεδίο 6.1.1 «Περιγραφή της προτεινόμενης επένδυσης - Περιγραφή φυσικού αντικειμένου» της εφαρμογής του ΠΣΚΕ (αντιστοιχεί στο πεδίο 2.4.1 του Παραρτήματος Ι.1 ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΜΕΡΟΣ 1 της Πρόσκλησης). Τα πεδία 6.1.2 έως και 6.1.10 της εφαρμογής δεν φέρουν αυτόν τον περιορισμό.

Εφόσον παρόλα αυτά δεν επαρκεί ο διαθέσιμος χώρος για την ανάλυση του επενδυτικού σχεδίου, κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η υποβολή πρόσθετου αρχείου στο φυσικό φάκελο της πρότασης, που δεν θα ξεπερνά τις πέντε (5) σελίδες Α4, με επιθυμητή γραμματοσειρά Arial ή Times New Roman μεγέθους τουλάχιστον 11, στο οποίο θα γίνεται περιγραφή και μόνο της/του προτεινόμενης επένδυσης / φυσικού αντικειμένου του έργου. Τα λοιπά στοιχεία του επενδυτικού σχεδίου (πεδία 6.1.2 έως και 6.1.10) αποτυπώνονται αποκλειστικά στο ΠΣΚΕ.

23. Επιτρέπεται η επιχείρηση (που εδρεύει στο Ν/ Αιγαίο) να έχει υπερβολάβο άλλη επιχείρηση που ΔΕΝ εδρεύει στο Ν. Αιγαίο;

Απάντηση:

Ναι, στις περιπτώσεις που η αμοιβή υπερβολάβου, σύμφωνα με τους όρους της Πρόσκλησης, αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

24. Αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη η χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών (web services ή Application Programming Interfaces) τρίτων επιχειρήσεων, που πιθανότητα εδρεύουν στο εξωτερικό; Για παράδειγμα, δαπάνες για χρήση χαρτογραφικών υπηρεσιών της Google ή υπηρεσιών δημοσιοποίησης/διαφήμισης της Google (όπως Google AdWords) ή της Facebook (Facebook Ads). Συνήθως τέτοιες υπηρεσίες παρέχονται είτε με ένα fixed ποσό ανά μήνα/έτος είτε ανάλογα με την ένταση της χρήσης τους (πόσο πολύ χρησιμοποιούνται);

Απάντηση:

Ναι, εφόσον:

- α) συνδέονται με συγκεκριμένη επιλέξιμη Κατηγορία ή Υποκατηγορία δαπάνης (π.χ. Υποκατηγορίες 5.3 Δαπάνες δημοσιότητας και 5.7 Λοιπές λειτουργικές δαπάνες),
- β) είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου,
- γ) αποδεικνύεται ότι αφορούν αποκλειστικά στο έργο και στο χρονικό διάστημα της υλοποίησής του.

25. Στο Παράρτημα VII «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» στις επιχειρήσεις αναφέρεται στο σημείο 18 η τεκμηρίωση κόστους ενσώματων ή άυλων δαπανών. Αυτό ισχύει μόνο στην περίπτωση των επιχειρήσεων; Για παράδειγμα αν χρησιμοποιηθεί σε ένα έργο προϋπολογισμός για εξοπλισμό και αναλώσιμα για πειραματική κατασκευή, αλλά γίνει από ερευνητικό οργανισμό θα πρέπει να μπει στο φυσικό φάκελο η σχετική τεκμηρίωση κόστους ενσώματων δαπανών ή όχι);

Απάντηση:

Η υποχρέωση τεκμηρίωσης κόστους των ενσώματων ή άυλων (όπου είναι εφικτό) δαπανών, αφορά το σύνολο των Δικαιούχων της Δράσης.

26. Στο σημείο 19 Α) των Δικαιολογητικών των επιχειρήσεων του Παραρτήματος VII «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» αναφέρονται τα δικαιολογητικά αν ο φορέας προβεί σε καταβολή ή αύξηση μετοχικού κεφαλαίου. Η καταβολή μετοχικού κεφαλαίου αφορά όλες τις επιχειρήσεις αυτής της κατηγορίας ανεξαρτήτως ετών λειτουργίας ή μόνο τις νέες επιχειρήσεις;

Απάντηση:

Αφορά στο σύνολο των επιχειρήσεων / δικαιούχων της Δράσης.

Σημειώνεται ότι οι αποδεκτοί τρόποι απόδειξης της δυνατότητας κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής είναι όσοι αναφέρονται στο σημείο 19.

27. Βάσει της πρόσκλησης (σημείο Γ. της Ενότητας 4.1): *“Ο Υπεύθυνος Συντονισμού & Επικοινωνίας Έργου είναι φυσικό πρόσωπο που ορίζεται από την επιχείρηση...”* ενώ στον πίνακα με τους όρους (σελ. 16/181) αναφέρει το εξής: *“Σε κάθε περίπτωση προέρχεται από τον Συντονιστή Φορέα του έργου.”*. Στη 2η περίπτωση είναι σαφές τι εννοεί ενώ στην 1η αφήνει την υπόνοια ότι η επιχείρηση μπορεί να ορίσει γι’ αυτή την θέση και άτομο π.χ. από Ερευνητικό Φορέα. Τι ισχύει;

Απάντηση:

Όπως προκύπτει από τους ορισμούς της Πρόσκλησης (Πίνακας Επεξήγησης Όρων και Συντμήσεων και σημείο Γ) της Ενότητας 4.1 της Πρόσκλησης), ο Υπεύθυνος Συντονισμού & Επικοινωνίας Έργου είναι φυσικό πρόσωπο που **προέρχεται** και **ορίζεται** από την επιχείρηση «Κύριο εταίρο» του συνεργατικού σχήματος («Συντονιστής Φορέα του έργου»).

28. Τα δικαιολογητικά συμμετοχής που θα πρέπει να υποβληθούν για τη συμμετοχή του Οργανισμού Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων στην Πρόσκληση «Ενίσχυση σχεδίων έρευνας, ανάπτυξης & καινοτομίας στους τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», με κωδικό 82, είναι μόνο τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στον Πίνακα Β του «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ VII: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ»

Απάντηση:

Τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά συμμετοχής των Οργανισμών Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων και Λοιπών Φορέων που αντιμετωπίζονται ως Ερευνητικοί Οργανισμοί ορίζονται στον Πίνακα Β του «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ VII: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ», όπως αυτός επικαιροποιήθηκε με την Απόφαση έγκρισης της 3ης τροποποίησης της σχετικής Πρόσκλησης.

29. Μπορεί να γίνει κατάθεση πρότασης έχοντας λάβει σχετικό/επιλέξιμο ΚΑΔ πριν την προθεσμία υποβολής; Ειδικότερα, στην ενότητα 4.2. της πρότασης ορίζει: «Να μην έχει γίνει έναρξη εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα πριν την υποβολή γραπτής αίτησης ενίσχυσης».

Ωστόσο, το χρονικό διάστημα δεν ορίζεται. Μέχρι πόσες ημέρες πριν είναι αποδεκτό ;

Απάντηση:

Η ημερομηνία ελέγχου της προϋπόθεσης περί μη έναρξης των εργασιών του προς χρηματοδότηση έργου είναι ρητή και είναι η **ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης.**

Παράλληλα, όπως ορίζεται σε άλλο εδάφιο της Ενότητας 4.2 της Πρόσκλησης, η επιχείρηση που υποβάλλει την πρόταση ή μια επιχείρηση εκ των εταίρων (στην περίπτωση συνεργατικού σχήματος) θα πρέπει να διαθέτει επιλέξιμο ΚΑΔ **πριν την υποβολή της επενδυτικής πρότασης.**

30. Στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής υπάρχει ένα παράρτημα που όπως παρατηρούμε το έντυπο υποβολής πράξης μέρος 1 υπάρχει και συμπληρώνεται στο ΠΣΚΕ.

Το έντυπο υποβολής πράξης μέρος 2 δεν συμπληρώνεται μέσα στο σύστημα. Αυτό το υποβάλλουμε μόνο με το φυσικό φάκελο ή και σε μορφή pdf στο σύστημα;

Απάντηση:

Τα Έντυπα υποβολής (I.1 και I.2) με υπογραφή από το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης (κύριου εταίρου του έργου) και σφραγίδα αυτής υποβάλλονται στο ΠΣΚΕ και στο φυσικό φάκελο.

Το έντυπο I.2. πρέπει να αναρτάται στο ΠΣΚΕ α) σε επεξεργάσιμη (word) μορφή (συμπιεσμένο αρχείο) και β) με υπογραφή από το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης (κύριου εταίρου του έργου) και σφραγίδα αυτής σε μορφή .pdf.

31. Ερευνητικός Φορέας μπορεί να κατέχει το 65% του προϋπολογισμού και η επιχείρηση το 35% στην περίπτωση σύμπραξης;

Απάντηση:

Δεν υφίσταται σχετικός περιορισμός. Σημειώνεται ότι “η τεκμηρίωση της συμπληρωματικότητας των προβλεπόμενων δαπανών και η αναγκαιότητα και συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων της επιχείρησης” αποτελεί βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης των προτάσεων (Κριτήριο Γ.3.5. Προϋπολογισμός).

32. Στην πρόσκληση αναφέρεται "Για την παρακολούθηση του έργου, που υλοποιούν διαφορετικοί ανάδοχοι στο πλαίσιο του συνεργατικού σχήματος θα πρέπει να είναι καθορισμένη η ομάδα έργου, να διασφαλίζεται η μη παράλληλη απασχόληση / χρέωση των μελών της." Η αποκλειστική απασχόληση αφορά τόσο το τακτικό όσο και το έκτακτο προσωπικό; Για παράδειγμα εμείς είμαστε ερευνητικός οργανισμός ένας ερευνητής ανήκει στο τακτικό προσωπικό μας αλλά δεν απασχολείται αποκλειστικά σε ένα έργο. Μπορεί να ανήκει στην ομάδα έργου για την συγκεκριμένη πρόταση?

Το προσωπικό που δουλεύει σε ερευνητικό οργανισμό με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου αποτελεί τακτικό προσωπικό? Και επιπλέον μεταπτυχιακοί υπότροφοι που απασχολούνται ήδη στον φορέα μπορούν να ανήκουν στην ομάδα έργου?

Απάντηση:

Ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 της ΥΠΑΣΥΔ 137675/ΕΥΘΥ1016/19.12.18 (ΦΕΚ Β' 5968).

Ειδικότερα **αποδοχές που αφορούν στο τακτικό προσωπικό** των φορέων (το σύνολο των φυσικών προσώπων που συνδέονται με τον ερευνητικό φορέα με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου, πλήρους ή μερικής απασχόλησης), **το οποίο προβλέπεται να απασχοληθεί στο έργο** για το σύνολο ή μέρος του συμβατικού του χρόνου και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα εντός της χρονικής διάρκειας υλοποίησης του έργου είναι επιλέξιμες υπό την προϋπόθεση α) ότι οι δραστηριότητες/ενέργειες που

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

αναλαμβάνονται από το προσωπικό στο πλαίσιο του έργου δεν αφορούν στα συνήθη καθήκοντά του, ή αλλιώς οι ενέργειες αυτές δεν θα εκτελούνταν εάν ο δικαιούχος δεν είχε αναλάβει το έργο και β) δεν χρηματοδοτούνται από άλλες πηγές (π.χ. τακτικό προϋπολογισμό).

Ως **έκτακτο προσωπικό** νοείται το σύνολο των φυσικών προσώπων που συμβάλλεται με τον δικαιούχο **προκειμένου να απασχοληθεί ειδικά για την υλοποίηση του συγχρηματοδοτούμενου έργου («νέο» προσωπικό)**. Το έκτακτο προσωπικό συνδέεται με το δικαιούχο με τις εξής μορφές απασχόλησης α) σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου (πλήρους ή μερικής απασχόλησης), β) σύμβαση μίσθωσης έργου και γ) σύμβαση ή απόφαση υποτροφίας. Η επιλογή του έκτακτου προσωπικού για τις ανάγκες της πράξης γίνεται τηρώντας την ισχύουσα νομοθεσία και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ και ειδικά την αρχή της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας και σε κάθε περίπτωση απαιτείται δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην ιστοσελίδα του δικαιούχου με αναφορά στα επαγγελματικά προσόντα που υπαγορεύονται από τη φύση και το σκοπό του προς υλοποίηση έργου, όπως προβλέπεται από την νομοθεσία που διέπει τον φορέα και ισχύει κάθε φορά.

Μεταπτυχιακοί σπουδαστές που ήδη λαμβάνουν υποτροφία, από οποιοδήποτε πηγή, με σκοπό την οικονομική ενίσχυσή τους για τη συνέχιση/ολοκλήρωση των σπουδών τους ή τη βράβευσή τους λόγω εξαιρετικών επιδόσεων δεν εντάσσονται στο προσωπικό του δικαιούχου και επόμενα στην Ομάδα Έργου.

- 33. Ζητούνται ως δικαιολογητικό, α/α 4 σελ.59 της αναλυτικής πρόσκλησης, οι μεταβολές εργασιών από την Δ.Ο.Υ. που θα προκύπτει η ημερομηνία έναρξης και οι ενεργοί ΚΑΔ. Επίσης στο δικαιολογητικό α/α 15, σελ.61, ζητείται η κατάσταση των ενεργών ΚΑΔ μέσω του συστήματος taxisnet. Δεν θα επαρκούσε μόνο η εικόνα από το taxisnet εφόσον σας παρείχε την πληροφόρηση για την έναρξη και τους ενεργούς ΚΑΔ;**

Απάντηση:

Αρκεί η υποβολή εκτύπωσης από την εφαρμογή taxisnet των στοιχείων του Μητρώου επιχειρήσεων από την οποία να προκύπτει η ημερομηνία έναρξης και οι ενεργοί ΚΑΔ της επιχείρησης (πρόσφατη εκτύπωση – 30 ημέρες πριν την υποβολή της πρότασης).

- 34. Δικαιολογητικά α/α 6 σελ. 59 της αναλυτικής πρόσκλησης. Για τις επιχειρήσεις με βιβλία Γ' κατηγορίας που δεν έχουν υποβάλει την φορολογική τους δήλωση για το έτος 2018, στην πρόσκληση αναφέρει μόνο την μη δημοσίευση του ισολογισμού, τελευταία**

κλεισμένη διαχειριστική χρήση είναι το 2017, θα προσκομίσουμε μόνο το 3ο βόθμιο ισοζύγιο για τη χρήση 2018;

Απάντηση:

Στην περίπτωση που κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης η επιχείρηση δεν έχει υποβάλλει τη σχετική Δήλωση φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους 2018 υποβάλλονται Ισολογισμοί – αποτελέσματα χρήσης, φορολογικές δηλώσεις και αναλυτικά στοιχεία φορολογίας (Ε3) των ετών 2015, 2016 και 2017, καθώς και Ισοζύγιο Τριτοβάθμιου Γενικού Καθολικού του έτους 2018.

Δεδομένου ότι η ημερομηνία λήξης υποβολής των αιτήσεων είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος ενθαρρύνονται οι επιχειρήσεις να υποβάλλουν τα πλέον πρόσφατα στοιχεία των ετών 2016, 2017 και 2018.

Σημαντική σημείωση:

Τα αντίστοιχα δικαιολογητικά των συνδεδεμένων και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, ως προς τα φορολογικά τους έτη, θα πρέπει να είναι αντίστοιχα μεταξύ τους και σύμφωνα με τα φορολογικά έτη της δικαιούχου επιχείρησης με την οποία συνδέονται.

35. Στα δικαιολογητικά συμμετοχής του Παραρτήματος VII της Πρόσκλησης που αφορούν στις επιχειρήσεις περιλαμβάνεται το “Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ με αναφορά στη μετοχική σύνθεση του κεφαλαίου για τους δικαιούχους με μορφή εταιρείας (Δικαιολογητικό με α/α 16). Σύμφωνα και με έγγραφο που σας προσκομίζω, το ΓΕΜΗ δεν μπορεί να εκδώσει το συγκεκριμένο Πιστοποιητικό για ανώνυμες εταιρείες. Τι ισοδύναμο έγγραφο θέλετε να σας προσκομίσουμε;

Απάντηση:

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η έκδοση από το ΓΕΜΗ του εν λόγω πιστοποιητικού προσκομίζεται απόσπασμα βιβλίου μετόχων ώστε να προκύπτει η μετοχική σύνθεση ή πρακτικό γενικής συνέλευσης μετόχων με την κατάσταση όλων των μετόχων.

36. Δικαιολογητικό α/α 10, σελ. 60 της αναλυτικής πρόσκλησης. Η υποβολή του εντύπου Ε7, έχει καταργηθεί, τι ισοδύναμο έγγραφο θα θέλατε να προσκομίσουμε;

Απάντηση:

Σύμφωνα με την Απόφαση της 3ης τροποποίησης της σχετικής Πρόσκλησης έχει γίνει προσαρμογή των απαιτήσεων υποβολής δικαιολογητικών σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης στις επιχειρήσεις (έχει απαλειφθεί η υποχρέωση υποβολής του Εντύπου Ε7).

37. Δικαιολογητικά α/α 17, σελ. 61 της αναλυτικής πρόσκλησης. Τα δικαιολογητικά για το προσωπικό αφορούν τις τελευταίες 3 κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις δηλαδή 2015-2016-2017 ή τις 3 τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις 2016-2017-2018;

Απάντηση:

Υποβάλλονται τα δικαιολογητικά σχετικά με την απασχόληση προσωπικού των ετών 2015, 2016 και 2017 και σε κάθε περίπτωση τα αντίστοιχα δικαιολογητικά του έτους 2018.

38. Για τις Α.Ε. και τις Ε.Π.Ε., απαιτείται το καταστατικό ή μόνο το ΦΕΚ σύστασης (Δικαιολογητικό α/α 5);

Απάντηση:

Ως προς τη νόμιμη σύσταση των επιχειρήσεων υποβάλλονται τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα που προβλέπονται με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις επιμέρους μορφές επιχειρήσεων, τα οποία θα πρέπει να βρίσκονται σε ισχύ.

Ειδικά για τις Α.Ε. και Ε.Π.Ε. υποβάλλεται το ΦΕΚ σύστασης και το ισχύον καταστατικό (ισχύον κωδικοποιημένο καταστατικό ή ιδρυτικό καταστατικό και όλες οι τυχόν τροποποιήσεις νομίμως δημοσιευμένα).

39. Αν ο τόπος υλοποίησης είναι διαφορετικός από τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις της εταιρείας, ο οποίος θα μισθωθεί μετά την ένταξη στο πρόγραμμα, χρειάζεται κάποιο έγγραφο;

Απάντηση:

Δεν απαιτείται κατά την υποβολή της αίτησης η προσκόμιση σχετικού εγγράφου.

Για την καταβολή της επιχορήγησης θα ζητηθούν σχετικές βεβαιώσεις/αδειοδοτήσεις των αρμόδιων αρχών (ενδεικτικά λειτουργία υποκαταστήματος στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, τυχόν απαιτούμενη άδεια λειτουργίας ή απαλλακτικό κοκ.).

40. Οι ισολογισμοί πρέπει να συνοδεύονται από την ανακοίνωση του ΓΕΜΗ ή αρκεί να είναι σφραγισμένοι και υπογεγραμμένοι;

Απάντηση:

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Συνοδεύονται από την ανακοίνωση του ΓΕΜΗ (αφορά στις περιπτώσεις επιχειρήσεων που έχουν υποχρέωση δημοσίευσης των οικονομικών τους καταστάσεων στο ΓΕΜΗ).

41. Ζητείται ως δικαιολογητικό, α/α 20, 21 σελ.64 της αναλυτικής πρόσκλησης, το μητρώο παγίων. Ποιας χρονιάς θα πρέπει να είναι;

Απάντηση:

Του έτους που προηγείται της κατάθεσης της πρότασης (2018).

42. Στην περίπτωση συνεργατικών σχημάτων τα ανώτατα ποσοστά / ποσά ανά Κατηγορία Δαπάνης, υπολογίζονται στον συνολικό προϋπολογισμό του επενδυτικού σχεδίου ή στον συνολικό προϋπολογισμό των επιμέρους Δικαιούχων;

Απάντηση:

Στον συνολικό προϋπολογισμό του επενδυτικού σχεδίου

43. Η Κατηγορία Δαπάνης 1.1 "Δαπάνες ήδη απασχολούμενου ερευνητικού προσωπικού με μισθωτή σχέση εργασίας", αφορούν στο υφιστάμενο προσωπικό του ερευνητικού κέντρου μόνο; Μπορεί να ενταχθεί και υφιστάμενο προσωπικό από την επιχείρηση, το οποίο μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του έργου αλλά δεν ανήκει στην κατηγορία του ερευνητικού προσωπικού;

Απάντηση:

Η επιλεξιμότητα δαπανών υφιστάμενου προσωπικού που πρόκειται να απασχοληθούν στο έργο διευκρινίζεται στην Ενότητα 6.1.1. «Πρόσθετες διευκρινίσεις για τις επιλέξιμες δαπάνες» - Άρθρο 25 «Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης» της Πρόσκλησης, ως ακολούθως:

“Ι Δαπάνες προσωπικού

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες προσωπικού, μόνιμου ή ορισμένου χρόνου ή με σύμβαση μίσθωσης έργου στις οποίες εξειδικεύεται η φύση της προσφερόμενης εργασίας σε σχέση με το έργο: ερευνητές, τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στον βαθμό, που απασχολούνται στο έργο.

.....

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Επισημαίνεται ότι οι αποδοχές ή μέρος των αποδοχών του τακτικού προσωπικού των ΑΕΙ, Ερευνητικών Φορέων και λοιπών δημοσίων υπηρεσιών και οργανισμών είναι επιλέξιμες, εφόσον αποδεδειγμένα δεν καλύπτονται από τον τακτικό προϋπολογισμό.”

Από την Πρόσκληση δεν εισάγονται κριτήρια διαφοροποίησης της επιλεξιμότητας των εν λόγω δαπανών ανάλογα με τον τύπο του Δικαιούχο.

- 44. Το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δαπανών προσωπικού (25% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του έργου) μπορεί να καλυφθεί μόνο από δαπάνες προσωπικού των ερευνητικών κέντρων;**

Απάντηση:

Ναι.

- 45. Το έργο θα υλοποιηθεί στο νησί της ....., αλλά θα επιλεγούν οι τόποι υλοποίησης μετά την ένταξη στο πρόγραμμα μέσα από σχετική έρευνα.**

Στο ΠΣΚΕ στο βήμα 4.ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ -/ BASIC INFO OF INVESTMENT IDENTITY] στο πεδίο 4.2.Τόπος υλοποίησης, τι αναγράφουμε στην προκειμένη περίπτωση;;

Απάντηση:

Για το παραδεκτό της πρότασης είναι υποχρεωτική η συμπλήρωση των στοιχείων του/των τόπου/ων υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων.

- 46. Η αξία αγοράς οικοπέδου ενισχύεται στο σύνολό της σε ποσοστό 30%;**

Απάντηση:

Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες (Ενότητα 6.1. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ Άρθρο 25 «Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης»).

Σημειώνεται ότι οι δαπάνες για γήπεδα (και κτίρια) είναι επιλέξιμες στον βαθμό και για όσον χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Επόμενα στην περίπτωση αγοράς οικοπέδου θα πρέπει να υπάρξει κατάλληλη τεκμηρίωση της σκοπιμότητας αγοράς (τεκμηρίωση της χρήσης του οικοπέδου για τις ανάγκες του έργου, καθώς και της επιλογής αγοράς του αντί της μίσθωσης κοκ.).

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Το ανώτατο ποσοστό συμμετοχής των δαπανών κτιρίων (αποσβέσεων) και των δαπανών εμπορικής μεταβίβασης ή των όντως καταβληθεισών κεφαλαιουχικών δαπανών (αφορά κυρίως γήπεδα) στον συνολικό προϋπολογισμό του έργου ανέρχεται στο 30% (Πίνακας της Ενότητας 7.5 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ).

Η ένταση της ενίσχυσης των εν λόγω δαπανών των επιχειρήσεων ορίζεται στο σχετικό Πίνακα της Ενότητας 7.2.1. Επιχειρήσεις της Πρόσκλησης.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 16 της ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ1016 (“Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 .....”) **οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την πράξη εδαφικών εκτάσεων είναι επιλέξιμες εφ’ όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:**

(α) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα.

(β) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(γ) η επιλέξιμη, για συνεισφορά από τα Ταμεία, δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για την οικεία πράξη. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%.

47. Η Πρόσκληση αναφέρει ότι μπορεί να γίνει κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής με τραπεζικό δανεισμό (εδάφιο 7.4), ενώ στο Παράρτημα Ι.2, στο πεδίο 5.1 μπορούμε να συμπληρώσουμε μόνο ίδια κεφάλαια (κατάθεση, αμοιβαία κεφάλαια, αποτέλεσμα εις νέο, αποθεματικά). Είναι ορθό στο συγκεκριμένο πεδίο να αναφέρουμε ότι θα γίνει τραπεζικός δανεισμός;

Απάντηση:

Στον Πίνακα του πεδίου 5.1 του Εντύπου Υποβολής Πράξης Μέρος 2 (Παράρτημα Ι.2 της Πρόσκλησης) αποτυπώνονται οι πηγές κάλυψης της **ιδίας συμμετοχής**, δηλαδή οι ίδιοι πόροι που θα χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση του επενδυτικού σχεδίου.

Ο τρόπος κάλυψης της **συνολικής ιδιωτικής συμμετοχής, περιλαμβανομένης και της χρήσης τραπεζικού δανείου** περιγράφεται και αναλύεται στο πεδίο 5. ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΠΟΡΩΝ σημείο β) του ως άνω Εντύπου.

48. Στα δικαιολογητικά (αριθμός 19) έχει προστεθεί μια τέταρτη περίπτωση (περίπτωση Δ) αναφορικά με την κάλυψη της ιδίας συμμετοχής που αφορά τα μέσα υπόλοιπα

επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών. Η εταιρία που θα υποβάλει την πρόταση, θα καλύψει την ίδια συμμετοχή της μέσω αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου με χρήση των τραπεζικών καταθέσεων των ιδρυτικών μελών της (περίπτωση Α).

Μπορούμε να προσθέσουμε και τα μέσα υπόλοιπα του επαγγελματικού τραπεζικού λογαριασμού της εταιρίας ως αποδεικτικό? Δηλαδή, μπορούμε να συνδυάσουμε τις περιπτώσεις Α και Δ, ή πρέπει να επιλέξουμε μόνο την μία από τις δύο;

Απάντηση:

Για την τεκμηρίωση της δυνατότητας κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής μπορεί να αξιοποιηθεί μια ή και περισσότερες από τις αναφερόμενες περιπτώσεις Α έως και Δ.

49. Η αίτηση θα γίνει από επιχείρηση με ΚΑΔ 77.11. στις δαπάνες με κωδικό 2 "Δαπάνες για όργανα και εξοπλισμό", μπορεί να ενταχθεί και η αγορά αυτοκινήτων τα οποία είναι απαραίτητα για την υλοποίηση του έργου;

Απάντηση:

Η αγορά αυτοκινήτων, από το γεγονός και μόνο ότι αποτελεί βασικό εξοπλισμό επιχείρησης κάποιου κλάδου, δεν περιλαμβάνεται στις επιλέξιμες δαπάνες της συγκεκριμένης δράσης. Στις επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνονται μόνον όργανα και εξοπλισμός, που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων του ερευνητικού έργου.

50. Το δικαιολογητικό 7 αναφέρει φορολογική ενημερότητα. Για ποιο σκοπό τη βγάζουμε; Έχει τέσσερις επιλογές. Μας καλύπτει για κάθε νόμιμη χρήση εκτός εισπραξης και εκτός μεταβίβασης ακινήτου;

Απάντηση:

Ναι, η φορολογική ενημερότητα εκδίδεται για κάθε νόμιμη χρήση εκτός εισπραξης και εκτός μεταβίβασης ακινήτου.

51. Έστω ότι έχουμε σύμπραξη από δυο εταιρείες Α και Β και έναν οργανισμό έρευνας (π.χ. Πανεπιστήμιο). Ο τόπος υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου είναι η εταιρεία Α. Η εταιρεία Α δεν έχει υποβάλλει τα οικονομικά της στοιχεία για το 2018 και θα επισυνάψει έως το 2017 τα φορολογικά της έντυπα. Η εταιρεία Β που έχει τα στοιχεία του 2018, θα πρέπει να τα επισυνάψει ή όλες οι εταιρείες πρέπει να προσκομίσουν ακριβώς τα ίδια έτη;

Απάντηση:

Προσκομίζονται τα πλέον πρόσφατα (2017 ή 2018) οικονομικά στοιχεία.

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Σημείωση: Τα αντίστοιχα δικαιολογητικά των συνδεδεμένων και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, ως προς τα φορολογικά τους έτη, θα πρέπει να είναι αντίστοιχα μεταξύ τους και σύμφωνα με τα φορολογικά έτη της δικαιούχου επιχείρησης με την οποία συνδέονται.

- 52. Το δικαιολογητικό 16 “Πιστοποιητικό Γ.Ε.ΜΗ. με αναφορά στη μετοχική σύνθεση του κεφαλαίου για τους δικαιούχους με μορφή εταιρείας”, δεν υπάρχει για εταιρεία ΟΕ. Μπορούμε αντ’ αυτού να προσκομίσουμε πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης όπου θα φαίνονται οι διαχειριστές; Διαφορετικά τι άλλο μπορούμε να προσκομίσουμε;**

Απάντηση:

Για τις εταιρείες που δεν έχουν εγγραφεί στο Γ.Ε.ΜΗ. απαιτείται Πρακτικό (Γενικής) Συνέλευσης Μετόχων με την ισχύουσα κατάσταση όλων των μετόχων.

- 53. Στις υπεύθυνες δηλώσεις προς ποιο φορέα απευθυνόμαστε;**

Απάντηση:

Προς την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

- 54. Το δικαιολογητικό 12 αναφέρει “ και οι άδειες που απαιτούνται για την έναρξη της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, ή (στην περίπτωση που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας) Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου ότι δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας με αναφορά στις σχετικές διατάξεις απαλλαγής”. Πρέπει να βγει κάποια νέα άδεια εάν χρειαστεί ή θα πρέπει να προσκομίσουμε ήδη υπάρχουσα άδεια;**

Απάντηση:

Προσκομίζονται οι εν ισχύ άδειες (λειτουργίας ή αίτησης έκδοσης ή ανανέωσης), για τη/ις δραστηριότητα/ες στην/ις οποία/ες δραστηριοποιείται, κτλ) της επιχείρησης ή βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας περί συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας.

Εάν για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου απαιτείται έκδοση νέας άδειας προσκομίζονται ομοίως τα παραπάνω στοιχεία (άδεια, αίτηση έκδοσης αδειας ή βεβαίωση/υπεύθυνη δήλωση απαλλαγής). Στην περίπτωση που δεν έχει γίνει εκκίνηση της διαδικασίας αδειοδότησης ισχύουν τα προβλεπόμενα στο σημείο 2. εδάφιο β) της απάντησης στο υπ. αριθμ. 2 ερώτημα της παρούσας.

